GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER 118.

Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

CZWARTEK DNIA 26 MAJA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina		Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 5. 439	+11. 8	+ 4.0	połn: ws. słaby	pogoda	
25.	12	„ 5. 256	+18 8	+ 7,7	*wschodni* słaby	pogoda z chmur:	
	3	„ 4 655	+22 9	+ 8,5	półn: ws. „	chmury	
	9	„ 4. 449	+14. 6	+ 5,6	Połud: za. słaby	pogoda z chmur:	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

KRAKÓW. — Podaiemy naszym czytelnikom nader ciekawy i mile zadziwiaiący artykuł z Paryża, który brzmi iak następuie:

"Coraz więcéy zaczynamy pokładać ufności w ministerstwie Pana *Perier*, im więcéy się przekonywamy, że nietylko słowami, ale i czynem chce i umie ustalić swoię powagę.— Naród, który w ogóle niemoże się ieszcze pozbyć wspomnień chwały z czasów cesarskich, czuie iednak, iż nastały teraz inne czasy, obiecuiące innego rodzaiu chwałę, chwałę która może bydź iedynie osięgniętą pod tarczą pokoiu, przez coraz większe rozwinięcie materyalnych i duchownych sił narodu. Przekonanie to codzień rozszerza się bardziéy we Francyi, tak iż obawa ogólnéy woyny zaczyna się zamieniać na to przeświadczenie, iż zagrożone interessa europeyskie obecnemi rewolucyami, wkrótce zostaną zupełnie zaspokoione na drodze zgody. Nawet zapał za sprawą Polski do entuzyazmu podniesiony, zaczyna iuż przybierać mniey cierpki charakter, poddaiąc się nadziei, że szlachetny ten naród może bydź uratowanym, chociażbyśmy za iego sprawę, sprawę istotnie europeyską, nie wystawili się na ogólną woynę. W salonach dyplomatycznych zaczyna się bowiem myśl rozbiegać, ażeby Rossyi dać stósowne za Polskę wynagrodzenie. Wynagrodzenie to spodziewaią się uskutecznić przez zawarcie traktatu między Anglią, Francyą i Rossyą, w celu zmuszenia Turcyi ażeby Rossyi na nowo pewną część kraiów odstąpiła. Tym sposobem Turcya skierowanąby więcéy została do Azyi, a przeto znikłaby obawa rozszerzenia się iéy władzy w Europie. Wprawdzie koniecznym skutkiem tych kombinacyy byłaby woyna z Turcyą, lecz woyna ta połączonąby była z tą korzyścią, iż podięta wsprawie cywilizacyi, miałaby za sobą ogólną opinią, godnie zatrudniaiąc rozdwoione dotychczas partye.— Zasługuie na uwagę, że podobną myśl rozwinął również i w Niemczech Pan *Eckstein* w artykule z dnia 30 kwietnia, podanym do pisma pod tytułem *Avenir*, tém bardziéy, że w żadnéy nieznaydował się styczności z autorem artykułu powyższego z Paryża

Słowa Pana *Ecksteina* są: "Ażeby Francya nieokazała się bydź słabą w stosunkach swoich do północy, należałoby politykę północną skierować ku wschodowi, przyczemby Austrya mogła kiedyś bydź wynagrodzoną za ofiarę Włoch, a Rossya mogłaby się odwrócić od Europy, pozwalaiąc na nowo wolnie oddychać królestwu polskiemu. Jeżeli polityka europeyska niezwróci wszystkich swoich myśli ku wschodowi zawikła się w wzaiemne woyny między ludami, których wypadku niepodobieństwem byłoby przewidzieć. Należy koniecznie wschod europeyskim uczynić, ażeby spełnić przeznaczenie świata.,,

"Podobne zupełnie rozumowanie znayduiemy w artykule nadesłanym gazecie Powszechnéy Niemieckiéy z Mitawy dnia 20 kwietnia. Przytoczemy główne wyiątki z tego artykułu: "Jesteśmy tego zdania, że dla Rossyi byłoby daleko korzystniéyszą rzeczą weyść w związek z bratnim narodem iak obstawać przy zagrożonêm nad nim panowaniem. Nie można ieduak żądać po Rossyi ofiary bez wynagrodzenia. Jeżeli zaś iest rzeczą pewną, że nie zwycięztwo Polaków, ale iedynie tylko wspaniałomyślna staranność o utrzymanie pokoiu europeyskiego skłonić może cesarza do uznania niepodległości Polski, wynagrodzenie dla Rossyi powinnoby bydź tego rodzaiu, ażeby odpowiadało i interessom Europy i cywilizacyi wieku. W woynie ostatniéy Rossyi z Turcyą cała oświecona Europa była iéy sprzymierzeńcem. Ażeby więc zaspokoić Rossyą po uznaniu niepodległości Polski, i żeby zarazem uczynić zadosyć cywilizacyi europeyskiéy, pozostaie ieden środek, to iest: ażeby Turcya wynagrodziła Rossyi za odstąpienie królestwa polskiego. Tym sposobem uczucie narodowości w Rossyi, połączone z pamiątkami ciągłych powiększeń od czasów Piotra Igo nie zostałoby obrażonêm, a chwałe cesarza, że nowéy organizacyi europeyskiéj naypierwszy dał silną podstawę, doszłaby téy wielkości, iakiéyby określić słowa nie były w stanie. Grecya na powiększeniu się podobnêm Rossyi nie powinnaby nic stracić, ale owszem powinnaby ieszcze zostać więcey wzmocnioną. Tym iedynie sposobem można ugruntować chwałę naszego wieku. Nieobawiamy się bynaymniéy tego, ażeby podawane przez nas zmiany niezostały uznane za proste marzenie. Przed 15tu laty aż do lipca 1830 r., osadzenie nowéy dynastyi we Francyi, rozdział królestwa niderlandzkiego, polska rewolucya i poruszenia w Niemczech, również uważaneby były za sen. Gdyby proroczy iaki duch zdołał był odgadnąć dzisieysze rewolucye i zdołał był ziednać sobie wiarę, niemało nieszczęść dałoby się było z łatwością usunąć. W dzisieyszem powikłaniu interessów, ieżeli nie schwyciemy i nie przeprowadziemy wszystko ogarniaiącéy myśli, nie natrafimy na żadną drogę do ustalenia porządku. Niepodległość Polski, wzmocnienie Grecyi i wynagrodzenie Rossyi prowincyami tureckiemi, nastręczaią się bezstronnéy uwadze, iako iedynie zaradcze środki, zasługuią aż by się nad niemi zastanowili ludzie, którym znaiome iest polityczne położenie państw.,,

Wybuchnęły rozruchy w Mainie i Hydra, w pierwszym mieście przyszło nawet do krwi rozlewu pomiędzy powstańcami a rządowym woyskiem.

Poseł angielski w Wiedniu iest zmieniony: w mieysce iego przyiechał P. *Lamb.*

Poseł francuzki w Berlinie, także iest odmieniony: zastąpi go P. *Flahault.*

Doktor *Antomarchi*, na którego ręku skonał Napoleon, przybywszy do Warszawy, prosił aby go połączono do członków gwardyi narodowey warszawskiéy. Jenerał dowodzca, wręczył mu dyplom na kanoniera gwardyi narodowéy: i w krótce zapewne, uyrzą go w tym mundurze.

Prostuiemy pomyłkę w doniesieniu o posiedzeniu Towarzystwa Naukowego, należy zamiast Walewskiego *czytać* Walenty Kulawski.

Warszawa 23 Maja.

Izba Senatorska i Izba Poselska.

Stósownie do przedstawionego przez kommissye Seymowe proiektu, i po wysłuchaniu tychże kommissyów, aby nikt nie mógł bydź uważany za członka Seymu, kto dobrowolnie i uroczyście do aktów nowy porządek rzeczy w Królestwie Polskiem zaprowadzaiących nie przystąpi; uchwaliły i uchwalaią co następuie:

Artykuł 1. Senatorowie tak duchowni iako też i swieccy, niemniéy członkowie izby Poselskiey, którzy dotąd aktów Seymowych z dnia 18 Grudnia r. z. i 25 Stycznia r. b. nie podpisali, i przystąpienia swego na pismie do tychże, ieżeli są w kraiu w dni 15, ieżeli zaś za granicą w dni 30 od umieszczenia niniejszey Uchwały w dzienniku Powszechnym Kraiowym nie oświadczą, uważani bydź maią za utracaiących prawo zasiadania w Izbach.

Art. 2. Członkowie Izby Poselskiéy, po dniu 25 Stycznia r. b. wybrani, niemniéy osoby iakieby do zasiadania w Senacie powołane bydź mogły, winne będą w terminach przez marszałka Izby Poselskiéy, lub respective prezyduiącego w Senacie oznaczyć się maiących złożyć przystąpienie na pismie przewidziane artykułem poprzedzaiącym, a to pod rygorem zawartym w tymże artykule.

Art. 3. Skoro termina prekluzyyne w artykule 1 niniejszey uchwały wyszczególnione upłyną, izby połączone przystąpią do wyrzeczenia względem członków obecnemu prawu nieposłusznych, o ile takowe nieposłuszeństwo iako z ich winy pochodzące uznane zostanie. W każdym razie tłómaczenie żadne po upływie terminów prekluzyynych przyięte nie będzie od tych członków obu izb, którzy po dniu 18 Grudnia r. z. z kraiu wyiechali, lub też w kraiu się ciągle znayduią, a przepisów obecnego prawa nie dopełnili.

Art. 4. Dla zapełnienia mieysc przez wykonanie niniejszéy uchwały tak w Senacie iak w Izbie Poselskiéy zawakować mogących, Izby przystąpią do wyboru Senatorów stósownie do uchwały z d. 29 Stycznia r. b., a rząd zwoła niezwłocznie Seymiki, stósownie do przepisów Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowéy.

Art. 5. Wykonanie niniejszéy uchwały poleca się Prezyduiącemu w Senacie i marszałkowi Izby Poselskiéy, tudzież Rządowi Narodowemu, w czem do kogo należy.

Niniejszą uchwałę po daniu iéy przez Izbę Senatorską i Izbę Poselską mocy prawa, zalecamy i rozkazuiemy umieścić w Dzienniku Praw, oraz przesłać do Senatu, Kommissyy Rządowych i wszystkich władz kraiowych a wszczególności zalecamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, prawo niniejsze, iako maiące wszelką moc obowiązuiącą, ogłosić.

Dan w Warszawie d. 18 Maja 1831 r.

Prezyduiący w Senacie
(pod.) *Miączyński.*
Sekretarz Senatu.
J. U. *Niemcewicz.*

Marszałek Izby Posel.
(Podp.) W. Hr. *Ostrowski.*
Za Sekr. Izby Poselskiéy
Poseł z ptu Opoczyńkiego.
W. *Zwierkowski.*

Wczoray i dziś szerzą się wieści, o znaczney bitwie pod Tykocinem z gwardyami i o wielkich korzyściach dla oręża naszego. Na grobli tykocińskiéy, miał nieprzyiaciel ponieść dotkliwe straty: bagaży i niewelnika wiele zabrano. Linie nasze posunęły się pod Białystok. Są to iednak tylko wieści, i iako takie czytelnikom naszym podaiemy. Wkrotce będziemy mieli rapporta urzędowe.

Mówią, że woyska nasze w trzech kolumnach postępuiąc ku granicom Litwy pod wodzą ienerałów *Jankowskiego*, *Łubieńskiego* i samegoż Naczelnego Wodza, otoczyć mały znaczny oddział gwardyy rossyyskich, który tym sposobem do złożenia broni byłby przymuszonym.

Z Zamościa 16 Maja. — Wszyscy tu przeięci iesteśmy podziwieniem dla korpusu jen. *Chrzanowskiego.* Waleczne to woysko ciągnąć od Kocka, szło przez całą prawie drogę

wśród ognia nieprzyiacielskiego i trzy razy musiało rozbiiać zastępuiące kolumny Rossyan; nareszcie pod starym Zamościem miało ieszcze z nowo przybyłym korpusem *Dawidowa* do czynienia, który jen. *Chrzanowskiemu* chciał odbić zabranych jeńców; korpus ten znowu się wzmocnił, gdyż z ieńców rossyyskich wstąpiło dobrowolnie do 500 w szeregi nasze. Woiownicy nasi zdobyli w tym świetnym pochodzie znaczną liczbę bagaży, koni, mundurów i rynsztunku woiennego. Adjutant Naczelnego Wodza xiążę Leon *Sapieha* dostał mocnéy kontuzyi. — Użyteczność tego korpusu w naszéy stronie iuż się do téy chwili okazała: *Ridiger* ciągnął z Wołynia i miał wzmocnić woysko rossyyskie w Lubelskiem dla zagrożenia większą siłą innym woiewództwom; przyszedł on nad Bug, ale nie śmie się daléy posunąć i odsłonić Wołyń, i słabe tylko oddziały przeprawiły się niegdzy na tę stronę. Przekonaliśmy się tu o dzikim i okrutnym charakterze tego dowódzcy, z zeznań jeńców. Podczas wkroczenia jenerała *Dwernickiego* na Wołyń, chciał on syna jego rozstrzelać, a żonę jego z dziećmi postawić między dwa ognie na czele swoich kolumn; szczęściem, oprawcom jego wymknęły się ofiary, syn zdołał się ukryć, a matka z innemi dziećmi uciekła do Galicyi, gdzie z mężem dzieli nieprawną i nie zasłużoną niewolę.

(*Z Gazet Warszawskich.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Paryż 10 *Maja*. — Donoszą nam z Edynburga, że były król Francyi zostaie w nader wielkim kłopocie: żadne mocarstwo zdaie się nie skłaniać do przyięcia go do siebie w obecnéy chwili, albowiem żadne z nich nie życzy sobie zerwać nagle przyiacielskie stosunki z Francyą. A przecież były król musi wkrótce opuścić Edynburg i Anglią, lub się narazić na za aresztowanie siebie za długi i poddać się niebezpieczeństwo pójścia do więzienia. Ta myśl upokarzaiąca dręczy byłego króla którego pałac iest prawie pustynią, gdyż jego rodzina podrużuie po różnych mieyscach. (*Const.*)

Neapol 26 *Kwietnia*. — Powszechnie mówią o nowym zaciągu do woyska 30,000 ludzi. Austrya miała żądać od króla neapolitańskiego aby dostarczył swóy kontyngens w moc traktatu zawartego z X. *Metternich*, kontyngens ten wynosi 30,000 woyska. (*Const.*)

Londyn 9 *Maja*. — *Kuryer* angielski widzi z zadowoleniem, że wszystko wróży pokoy. Twierdzi że polityka Anglii i Francyi iest cała za pokoiem i mniema że dopóki te dwa mocarstwa połączać będą swoie usiłowania aby utrzymać pokóy, żadne inne nie ośmieli się wypowiedzieć woyny w zamiarze ustalenia samowolnych instytucyy, które naszemu wiekowi, nieprzystoią. — *Court Journal* donosi urzędownie, że gabinet angielski odmówił swoiego wdania się za przyięciem lub odmówieniem belgiyskiego tronu przez xięcia Leopolda. Belgiyska deputacya bawi dotąd w Londynie oczekuiąc odpowiedzi xięcia; niewiemy dotąd nic stanowczego w téy mierze.

Biegaią tu osobliwsze pogłoski względem Indyów. Mówią że wybuchnęły znaczne rozruchy w północno-zachodnich prowincyach. *Jeypore* ma zostawać w naywiększéy anarchii; naczelnik tego kraiu zażądał posiłków od Anglików aby przytłumić powstanie.

Hamburg 13 *Maja*. — Tuteyszy *Korrespondent* umieścił następuiący list z Berlina pod d. 10 b. m. — "Osoby uważaiące horyzont polityczny z wyższego punktu, nie saméy giełdy, nie taią, iż pytania, które zatrudniały Europę od początku tego roku, eszcze dziś tak są dalekie od rozwiązania, iak w d. 1 Stycznia; gdyż ani względem Belgii, ani względem Polski nic nie rozstrzygniono. Co się tycze Belgii, bardzo tu wątpią, aby xiążę Leopold opuścił piękną swoią spokoyność w Londynie dla zaięcia się rządem kraiu, który się znayduie w naytrudnieyszem położeniu. Lecz nierównie trudnieyszem iest rozwiązanie pytania o Polskę, w czem na próżno upatruiemy Alexandra, któryby przeciął węzeł Gordyyski. Powszechnie się dziwią, iż mimo korzyści, iakie Rossyanie pod Lublinem i na Wołyniu odnieśli, przecież głowna ich armia cofnąć się musiał; co tem tylko da się obiaśnić, że (iak podróżni zapewniaią) *Dybicz* niedostatkiem wszelkiego rodzaiu potrzeb i chorobami, zmuszonym się widział cofnąć nad Bug. Wiele Rossyyskich pułków oddawna chleba niemiały, i żywiły się tylko ziarnami ięczmienie. Przeciwnie zaś w woysku Polskiem wszystkiego iest podostatkiem, lubo w Warszawie cena zboża znacznie się podniosła. Cholera wcale się między niemi nie szerzy, i nawet znacznie się łagodzi. Lecz naywięcéy zadziwia to, skąd Warszawianie biorą tyle gotowych pieniędzy; nie udali się oni, jak zwykły czynić inne narody w czasach woiennych, do bicia podlejszéy monety; owszem nowo wybite dukaty, których w skarbie maią podobno do pół miliona, są tak ważne, iak naylepsze Hollenderskie.„